

Säätiöpääomien käyttöpolitiikka

Tampereen korkeakoulusäätiön pitkäaikainen pääoma on säätiön sijoitusvarallisuutta, jota sijoitetaan sijoitussuunnitelman mukaisesti rahoitusmarkkinoille. Sijoitustoiminnan tehtävänä on tukea säätiön taloudellista vakautta ja autonomiaa tarjoamalla rahoitusta yliopiston akateemiseen toimintaan ja toiminnan strategiseen kehittämiseen.

Käyttöpolitiikassa kuvataan ne periaatteet, joiden pohjalta määritellään säätiöpääomien käytön taso säätiön varsinaisen toiminnan tukemiseksi. Ennalta määritelty käyttöpolitiikka tuo selkeän ja läpinäkyvän tavan määrittää pääomien tulevaa käyttöä ja tukee säätiön taloussuunnittelussa. Lisäksi käyttöpolitiikka asettaa selkeän tavoitteen sijoitusstrategialle ja asettaa sijoitussalkun strategisen riski- ja tuottoprofilin.

Käyttöpolitiikasta ja sen päivityksistä päättää hallitus. Käyttöpolitiikan toteutuksesta vastaa talousjohtaja. Pääomien tuottojen ja pääomien käyttö suunnitellaan osana toiminta- ja taloussuunnitelmaa (TTS) ja budjettivalmistelua, ja siitä raportoidaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. Säätiön hallitus päättää vuosittain TTS:n vahvistamisen yhteydessä säätiöpääomien tuottojen käytöstä.

Säätiöpääomat: peruspääoma ja rahastot

Säätiön pitkäaikainen pääoma eli sijoitusvarallisuudeksi luettava pääoma koostuu sekä peruspääoman että rahastojen pääomasta ja edellisten tilikausien voittovaroista. Sijoitusvarallisuuteen ei lasketa tytär- ja osakkuusyhtiöiden osakkeita, eikä muita sellaisia osakkuuksia, joita yliopisto on hankkinut strategisten ja operatiivisten tavoitteidensa toteuttamiseksi.

Peruspääoma sisältää seuraavat erät (31.12.2024):

- Fuusiossa 1.1.2019 Tampereen yliopistolta siirtynyt 45,7 milj. euroa
- Fuusiossa 1.1.2019 Tampereen teknilliseltä yliopistolta siirtynyt 164,1 milj. euroa
- Tampereen korkeakoulusäätiön säädekirjan mukainen Tampereen korkeakoulusäätiön perustamisen yhteydessä kerätty peruspääoma 1,9 milj. euroa
- Tampereen Ammattikorkeakoulu Oy:n osakkeet 52,7 milj. euroa
- Valtion suorittamat lisäpääomat v. 2019 jälkeen 8,3 milj. euroa

Sijoitusvarallisuuteen kuuluvat edellä mainittujen peruspääoman erien lisäksi rahastot eli alla kuvatut omakatteiset rahastot, muut sidotut rahastot, toimintapääoma ja vapaa rahasto sekä edellisten tilikausien voittovarot.

- Omakatteiset rahastot 3,2 milj. euroa: Stipendirahaston pääoma, joka muuttuu stipendirahaston tilikausien voiton/tappion seurauksena. Hallituksen päättämät omakatteisen rahaston säännöt määrittävät varojen käyttöä ja pääoman säilyttämistä.
- Muut sidotut rahastot 135,8 milj. euroa: Sidotut rahastot ovat kirjanpidollisia oman pääoman tase-eriä. Sidotun rahaston keskeisenä periaatteena pidetään ulkopuolista tahdonilmaisua, joka määrittää rahojen käyttöä. Sidotut rahastot jaetaan pääoma- ja käyttörahastoihin pääoman koskemattomuuden perusteella.
- Toimintapääoma 72,3 miljoonaa euroa: Toimintapääoma on valtiolta vuonna 2010 siirtynyttä pääomaa valtion tilivirastoasemasta itsenäiseksi julkisoikeudelliseksi laitokseksi irtautuneelle Tampereen yliopistolle ja säätiöksi irtautuneelle Tampereen teknilliselle yliopistolle (TTY-säätiö sr). Toimintapääoma säilyi taseen oman pääoman eränä korkeakoulufuusiossa 2019. Toimintapääoma säilyy jatkossa pysyvänä oman pääoman eränä.
- Vapaat rahastot 46,9 milj. euroa: Vapaalla rahastolla tarkoitetaan säätiön omalla päätöksellään perustamaa rahastoa, johon säätiö voi vapaasti siirtää tai poistaa sieltä varoja. Vapaat rahastot ovat vapaan oman pääoman eriä ja ne on muodostettu edellisten tilikausien voittovaroista.

Sidottujen rahastojen käyttö

Tampereen korkeakoulusäätiön hallitus on hyväksynyt sidottujen rahastojen yleiset hallinnoinnin periaatteet. Jokaiselle rahastolle on olemassa hallituksen päättämät säännöt, jotka määrittävät varojen käyttöä. Rahaston säännöissä kerrotaan rahaston luonne ja kuinka rahaston varoja voidaan käyttää. Sidottujen rahastojen määrä pidetään hallittavana.

Sidottujen rahastojen sääntöjen mukaisesti sidotuille rahastoille kohdennetaan tilinpäätöksessä tuottoa rahaston pääomalle lasketun laskennallisen tuottoprosentin (2,0%) verran. Laskennallinen tuottoprosentti on asetettu siten, että tavoitteena on turvata sidotuiksi määriteltyjen pääomien reaaliarvon säilyminen pitkällä aikavälillä. Sijoitustoiminnan tuottoa siirretään sidotuille rahastoille vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. Sekä pääomarahastoille että käyttörahastoille voidaan kohdentaa tilikauden sijoitustoiminnan tuottoa.

- Pääomarahaston pääoma pitää säilyttää ja vain rahastolle kohdistettua sijoitustoiminnan tuottoa on mahdollista käyttää rahaston sääntöjen mukaiseen tarkoitukseen.
- Käyttörahastossa rahaston sekä pääomaa että sille kohdistettuja sijoitustoiminnan tuottoja voidaan käyttää kokonaisuudessaan rahaston sääntöjen mukaiseen tarkoitukseen. Talousjohtaja päättää käyttörahaston lakkauttamisesta, kun rahaston pääoma tulee käytetyksi loppuun.

Laskennallisen tuottoprosentin käyttö luo jatkuvan toimintatavan ja ennakoitavan tuottotason, joka edistää rahastojen käytön suunnitelmallisuutta.

Muiden oman pääoman erien käyttö

Säätiön pääomien tuottoja käytetään edellä kuvattujen sidottujen rahastojen lisäksi vapaista rahastoista sekä edellisten tilikausien voittovaroista. Pääomien kokonaiskäyttö voi vaihdella vuosittain. Pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna sijoitusvarallisuuden tuottojen kokonaiskäyttö voi kuitenkin keskimäärin olla maksimissaan sijoitusvarallisuuden pidemmän aikavälin reaalitytuottotavoitteen mukainen (3,0%). Tämän lisäksi sidottujen käyttörahastojen lahjoitusvarat käytetään lähtökohtaisesti viiden vuoden kuluessa.

Sijoitussalkun tuotto-riski-tavoite on asetettu tasolle, joka mahdollistaa kohtuullisen vuosittaisen käytön kertyneistä sijoitustuotoista vaarantamatta säätiön peruspääomaa. Tampereen korkeakoulusäätiön säilytettäväksi pääomiksi katsotaan säätiön peruspääoma 272,9 miljoonaa euroa sekä sidottujen pääomarahastojen alkupääomat 115,4 miljoonaa euroa, yhteensä 388,3 miljoonaa euroa (tilanne 31.12.2024).